

O mare personalitate a șahului românesc: Ivan HALIC

Întocmit de prof. **Gheorghe Telbis**, IM-ICCF
și ing. **Zoltan Makai**

Ivan Halic s-a născut la Arad, în ziua de **18 septembrie 1910**.

Șahul îl învață de la tatăl său, încă din primele clase de școală. Remarcând talentul deosebit al fiului, tatăl îi procură câteva cărți de teorie șahistă din Budapesta. La vârsta de 14 ani, Ivan Halic devine membru al Asociației muncitorilor pentru educație fizică din Arad - AMEFA, unde se desfășura o activitate sportivă de amatori deosebit de fructuoasă. De altfel, prima societate șahistă în Arad "Aradi Sakkegylet" s-a înființat în 1906.

În anul **1926** câștigă campionatul orașului Arad, cu 7 puncte din 8 posibile. După terminarea liceului, pleacă în străinătate la studii, la Universitatea din Viena și la Paris. Aici participă la câteva întreceri șahiste, în care se remarcă în mod deosebit. Astfel în **1931** se clasează pe primul loc în campionatul cercului "Wiener Schachfreunden", iar în anul următor câștigă turneul prin corespondență al revistei "Wiener Schachzeitung", urmat de Eliskases. Tot în **1931** câștigă un "Hauptturnier" vienez, pentru care federația austriacă îi conferă titlul de **maestru**.

Titlul de maestru obținut la Viena îi permite să participe în **1934** la Campionatul Parisului, concurs în care participă 15 maeștri, din mai multe țări. Halic se clasează pe locul doi, la numai $\frac{1}{2}$ de punct de câștigător, maestrul internațional N. Rossolimo. La acest concurs a câștigat 11 partide și a remizat 3, obținând $12\frac{1}{2}/14$ p., întrecându-l și pe maestrul rus Bernstein. În urma rezultatului excelent, a fost invitat și la tradiționalul turneu de la Hastings, alături de campionul mondial Alehin și de Tartakover, dar neputând întrerupe studiile, nu a participat la acest concurs prestigios. Pentru rezultatul său la concursul parizian, federația franceză de șah îi acordă titlul și diploma de "**Maitre d'Echecs**".

În ce privește studiile efectuate, la Viena a devenit licențiat în relații internaționale și la Paris în economie politică.

După terminarea studiilor, în anul **1935** revine în țară și participă deja în finala campionatului național. La acest campionat a participat în afară de concurs maestrul francez E. Snosko-Borovsky care a ocupat primul loc cu $12\frac{1}{2}$. Campion a devenit Heinrich Silberman tot cu $12\frac{1}{2}$, iar Ivan Halic s-a clasat pe locul 4 cu $9\frac{1}{2}$, printre învinșii săi numărându-se Brody, Toma Popa și Deneș.

În același an **1935** participă la Sovata la un turneu al maeștrilor. Turneul este câștigat de Sigmund Herland cu $9\frac{1}{2}$, urmat de dr. Ioan Balogh cu $7\frac{1}{2}$. Maestrul orădean Ladislau Karacsonyi s-a clasat pe locul 5 cu $5\frac{1}{2}$, iar Halic pe locul 7, cu 5 p.

În anul **1936**, întrecerile pentru **campionatul național** au avut loc la liceul Spiru Haret și au participat 15 concurenți, plus maestrul iugoslav Boris Kostici, *hors concurs*. Ivan Halic câștigă și devine al cincilea campion al țării. Ca urmare, și în România devine **maestru al șahului**. Să mai spunem și că pe locul 3-4 s-a clasat arădeanul Ștefan Deneș, care i-a învins pe maeștrii Rădulescu și Ichim.

Tot în **1936**, Ivan Halic participă la **Olimpiada de șah** de la München în echipa olimpică a României, realizând 12 p. din 19 posibile, cel mai bun rezultat individual din echipă. România s-a clasat pe locul 14 din 17 participante. *Revista Română de Șah* din acel an scria următoarele: "Ivan Halic are un joc științific, solid-pozițional și o siguranță care-i va aduce multe izbânzi."

În **1937** este invitat la campionatul internațional al Ungariei, unde se clasează pe un loc modest, cu toate că îl învinge pe maestrul Barcza.

În **1938** Halic câștigă campionatul regional București.

În **mai 1943**, este inclus în reprezentativa de șah a României împotriva echipei Bulgariei. În partidele tur-retur, Halic obține 2 remize cu maestrul bulgar Neikirch.

Anul **1947** este marcat de primul meci internațional, după cel de al doilea război mondial, între șahiștii români și maghiari. Ivan Halic a avut un rol important în organizarea și desfășurarea acestei întâlniri.

Primul meci a avut loc în zilele de **13-14 aprilie 1947** la Arad, între selecționata orașului Arad și echipa MAV Budapesta. Jucată la 10 mese, dubla întâlnire a fost câștigată de MAV Budapesta cu scorul 11½-8½. Halic a făcut două remize cu jucătorii Jakab și Fűster.

Revanșa a avut loc în **iulie 1947** la Budapesta. După multe negocieri, la Budapesta s-a deplasat o selecționată CFR, în care au fost incluși, pe lângă jucătorii din Arad, și jucători din București. Selecționata CFR a jucat cu 4 echipe din Budapesta. În primul meci CFR a învins MAV Budapesta cu 7½-4½; Halic l-a învins pe maestrul Fűster. În al doilea meci CFR a învins Széchenyi Fűrdő cu 11-9; Halic a pierdut la Szölösy. În meciul trei, CFR a învins echipa Vasas cu 9½-4½; Halic a făcut remiză cu Gracs. În ultima rundă, CFR a pierdut cu 6½-7½ meciul cu Funcționarii Publici. La prima masă, Halic a jucat cu renumitul maestru Barcza și a pierdut după un joc deosebit de spectaculos.

În anul **1948**, Ivan Halic reîntră în finala campionatului național, dar nu mai poate reedita performanțele anterioare. Se clasează pe locul 8 din 22 concurenți, obținând 12½ puncte. Îi învinge pe Bălănel și pe Seimeanu. În acest an, campion a devenit Popa Toma cu 14½ puncte.

Dar Halic rămâne un maestru de primă mărime. Astfel, în același an **1948** câștigă campionatul Aradului cu 13/15 p., și joacă la prima masă pentru selecționata Aradului în meciul cu selecționata orașului Timișoara.

În **1949** este inclus în echipa României care a jucat împotriva selecționatei Bulgariei. În acest meci, jucătorii români au jucat cu toți jucătorii bulgari. Halic a obținut un rezultat remarcabil +3 =3 -0 și o frumoasă victorie la campionul bulgar Neikirch. În această confruntare, numai maestrul Erdelyi a obținut un rezultat individual mai bun, respectiv 5 puncte.

În acest an, Ivan Halic obține titlul de **maestru al R.P.R.**

1949. Echipa Amefa - Flamura Roșie Arad, cu Halic la prima masă, câștigă campionatul inter-echipe al Aradului.

În primul turneu internațional al României (București, noiembrie – decembrie **1949**), Halic a avut o evoluție modestă: locul 16 din 20 de participanți, cu 7½/12.

În **1955** Ivan Halic obține un nou rezultat bun, terminând finala campionatului republican pe locurile 4-6, la doar ½ punct de primii trei clasăți – Ciocâltea, Günsberger, Bălănel – care obțin 11½ puncte. La acest campionat, Halic a fost declarat campionul remizelor (12 remize din 19 partide!).

În anul **1956**, la turneul măștrilor organizat la Bușteni, s-a clasat pe locul 5 cu 7/13 p. Turneul a fost câștigat de E. Costea cu 9½, urmat de G. Alexandrescu, D. Drimer și C. Radovici.

Tot în **1956** a făcut parte în echipa Asociației Energia, care a întâlnit la București echipa iugoslavă Iasenita-Palenka, în meci tur-retur, câștigat de Energia cu scorul de 15-9. La primele mese au jucat Ciocâltea, Alexandrescu, Voiculescu, Seimeanu și Halic, care a făcut 2 remize cu jucătorul iugoslav Sîrbu!

Halic face parte și din echipa României care învinge Bulgaria la Sofia cu 13-11, într-un meci din 2 runde, la 12 mese. Din păcate, la masa 5, el a pierdut ambele partide cu maestrul Boboțov.

În următorii ani, Halic participă cu regularitate în campionatele interne, rămânând un adversar de temut pentru oricare maestru, și a fost în continuare un component de bază al lotului național.

Începând cu anul **1949**, începe activitatea lui Ivan Halic ca antrenor, titlu pe care îl obține oficial în anul **1952**. A antrenat lotul național de juniori și seniori, precum și lotul feminin. Ca antrenor a reușit să ridice la nivel superior tineri care au ajuns cei mai buni jucători ai României. Amintim câteva nume: Ciocâltea, Ghițescu, Gheorghiu, Pogorevici, Teodorescu, Polihroniade etc.

La prima ediție a Olimpiadei feminine de șah din anul **1957**, desfășurată la Emmen (Olanda), echipa României, antrenată și condusă de Ivan Halic, **s-a clasat pe locul I-II** la egalitate cu echipa similară a U.R.S.S., obținând în final medaliile de argint.

Începând cu anul **1950** a antrenat și echipa de șah "Rapid" din Arad, care s-a calificat de mai multe ori în finala campionatului republican.

În anul **1976** s-a mutat în Ungaria și s-a încadrat în viața șahistă din țara vecină. A jucat în echipa ÉPGÉP, unde a fost antrenor și jucător la prima masă.

S-a stins din viață la **8 iulie 1978**.